

Моніторинг впровадження Україною зобов'язань в рамках Енергетичного Співтовариства

Випуск № 30 (січень 2016 року)

З 1 січня почала діяти зона вільної торгівлі між Україною та ЄС, відтак уряд поінформував про [зміни у митному режимі](#). Мінекономрозвитку [перевело на щоденну основу](#) роботу "гарячої лінії" для роз'яснень умов доступу товарів у режимі вільної торгівлі.

Натомість у торгівлі з Росією уряд запровадив [додаткові обмеження](#) щодо імпорту товарів з країни-агресора – на додачу до тих, що були запроваджені у грудні 2015 року ([Постанова № 28](#)). Енергетичні продукти під ембарго не потрапили.

13 січня Кабінет Міністрів ухвалив фінальний пакет документів, необхідних для завершення першого етапу [реформи системи технічного регулювання](#), в рамках якого, зокрема, скасовано ГОСТи. Завдання нового етапу реформи - зняти бар'єри для доступу українських товарів на ринки ЄС через підписання Угод про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів.

13 січня урядом затверджено Порядок підготовки, схвалення та виконання плану залучення зовнішньої допомоги Європейської Комісії у рамках ТАІЕХ ([Постанова № 32](#)).

У січні Верховна Рада [підтримала](#) в першому читанні [законопроект № 2319а-д](#), який скасовує обов'язковий продаж через біржу 5%-10% акцій державних підприємств груп "В" і "Г" перед приватизацією, дозволяє залучати радників, забороняє участь у приватизації суб'єктів держави-агресора та розширює вимоги до розкриття інформації з боку потенційних покупців.

21 січня НКРЕКП [повідомила](#), що прийняла рішення про підвищення рівня заробітної плати без зміни рівня тарифів з спрямуванням на виробничо-технічний персонал. Джерелом коштів стало зменшення з початку року рівня єдиного соціального внеску (ЄСВ), зміни торкнулися понад 370 тис. працівників енергетичної та комунальної галузей.

21 січня представники влади та громадськості [докладно розповіли про законопроект "Про звітність видобувних компаній"](#). Документ розроблено для подальшого уникнення конфліктів між урядом та видобувними компаніями, збільшення власного видобутку газу, забезпечення прозорості у цій галузі та відповідності міжнародним стандартам.

27 січня Кабінет Міністрів схвалив проект Угоди між Урядом України та Урядом Австралії про співробітництво в галузі використання ядерної енергії в мирних цілях ([Розпорядження № 50-р](#)).

У січні НКРЕКП опублікувала [докладний звіт](#) про здійснення державної регуляторної політики у 2015 році, який охоплює всі сфери повноважень регулятора. Натомість Міненерговугілля визначило порядок збору та підготовки наборів даних, які підлягають оприлюдненню у форматі відкритих даних ([Наказ № 31](#)).

Дана публікація випущена в рамках проекту "Покращення імплементації зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства через посилення ролі громадськості", що здійснюється ГО "Діксі Груп" спільно з Ресурсно-аналітичним центром "Суспільство і довілля" за фінансової підтримки Європейського Союзу.

This document has been produced with the financial assistance of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of NGO "DiXi Group" and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

Ресурсно-аналітичний центр
"Суспільство і довілля"

Загалом прогрес України у виконанні зобов'язань в рамках Енергетичного Співтовариства виглядав у січні наступним чином:

У сфері безпеки постачань:

Скорочення споживання газу і диверсифікація поставок дали якісний результат, і це дозволяє розвивати газовий бізнес із Європою

Як йдеться у [повідомленні "Нафтогазу"](#), в 2015 році обсяги імпорту газу з європейського ринку збільшилися майже удвічі (з 4,9 до 9,2 млрд. кубометрів), а кількість контрагентів перевищила 10 компаній. При цьому, імпорт також було лібералізовано, оскільки він вівся не лише "Нафтогазом", а й приватними компаніями – трейдерами та великими споживачами. Натомість імпорт газу з Росії скоротився у 2,4 рази (з 14,5 до 6,1 млрд. кубометрів), таким чином частка російських поставок у споживанні газу в Україні зменшилась з 34% (2014) до 18% (2015). Ситуації також сприяло падіння попиту: у 2015 році використання газу скоротилося на 21%, причому в усіх сегментах споживачів.

В рамках процедур закупівель за кредитом ЄБРР, "Нафтогазом" [законтрактовано 1,7 млрд. кубометрів газу](#) у п'ятьох європейських постачальників. Поставки мають здійснюватися до березня 2017 року, за ціною від 188 до 211 дол. за тис. кубометрів. На цьому фоні, Україна ще на 10% [збільшила заявку на імпорт газу зі Словаччини](#), а міністр В.Демчишин анонсував [отримання 500 млн. дол. кредиту Світового банку на закупівлю газу](#). За словами голови "Нафтогазу" А.Коболева, найближчим часом компанія має намір [купувати газ лише в ЄС](#), подібну заяву також [зробив Президент П.Порошенко](#). Разом з тим, Міненергівугілля розраховує [провести тристоронні переговори за участі ЄС](#) щодо імпорту російського газу в 2016 році, однак РФ гальмує цей процес, заявляючи, що [не бачить сенсу у зустрічі](#).

Україна активно протидіє реалізації проектів, що загрожують її енергобезпеці

Зокрема, мова йде про просування проекту "Північний потік-2", який критикується Україною та групою держав ЄС за невідповідність цілям законодавства ЄС та створення загроз енергетичній безпеці регіону. Єврокомісія готує відповідь на скарги з боку 7 країн ЄС, яка, як прогнозується, буде [спиратися на виконання норм Третього енергетичного пакету](#). У січні Європарламент прийняв [резолуцію](#), в якій закликав ЄС не підтримувати нові газопроводи з Росії в обхід України.

"Нафтогаз" [подав офіційну скаргу](#) щодо проекту до Єврокомісії через Секретаріат Енергетичного Співтовариства, вказуючи на потенційне порушення законодавства ЄС. У січні голова "Нафтогазу" А.Коболев здійснив візит до Брюсселю для [переговорів з Єврокомісією щодо скарги компанії](#) проти проекту. Тим часом, Президент П.Порошенко наголосив на [політичній природі проекту та його спрямованості проти України та багатьох держав ЄС](#), а також домовився з віце-президентом США Дж.Байденом [протидіяти реалізації проекту](#). Цього ж питання торкався у [переговорах](#) з віце-президентом Єврокомісії М.Шевчовичем міністр П.Клімкін.

У планах Міненергівугілля підвищення виробництва енергії на блоках АЕС та подолання слабких місць в роботі енергосистеми

Керівники структурних підрозділів Міненергівугілля спільно з керівниками підприємств, що належать до сфери управління Міністерства, обговорили стан ОЕС України та розглянули технічні можливості генерації та окремих енергетичних об'єктів для роботи в умовах зимового максимуму навантажень, проблеми регулювання потужності енергосистеми у щодобовому та щотижневому режимі роботи. Серед найближчих планів – вирішення питання щодо [збільшення виробництва енергії на блоках АЕС та на ГЕС, ГАЕС](#). Взагалі Україна продовжує приділяти атомній енергетиці все більше уваги: зокрема, [Розпорядженням №50-р від 27.01.2016](#) Кабмін схвалив проект Угоди між Урядом України та

Урядом Австралії про співробітництво в галузі використання ядерної енергії в мирних цілях. Крім того, [уряд затвердив відкоригований проект реконструкції](#) Южно-Української АЕС ([Розпорядження №49-р від 13.01.2016](#)). Що стосується Хмельницької АЕС, то, за словами міністра енергетики, [добудова двох енергоблоків не розпочнеться](#), допоки не буде проведено експертизу доцільності їх спорудження. Влада також продовжує працювати над зменшенням залежності від російського ядерного палива: міністр В.Демчишин вважає, що Україні вдасться [суттєво зменшити її у найближчі 2-3 роки](#).

Тим часом, задля зменшення залежності вітчизняних ТЕС і ТЕЦ від імпортного газу правління Громадської ради при Міненерговугілля обговорило питання щодо впровадження [проектів з використання вугілля для заміни природного газу](#). Крім того, у планах міністерства реалізація проектів, спрямованих на використання на вітчизняних ТЕС газового вугілля [замість дефіцитного антрацитового](#). Також з метою з'ясування законності укладених контрактів на імпорт вугілля, наявності сертифікатів його якості та походження міністр В.Демчишин прийняв рішення про проведення [позапланових внутрішніх аудитів компаній "Центренерго" і "Укрінтеренерго"](#).

Паралельно з цим, наприкінці січня було проведено громадські слухання та обговорення проекту Плану розвитку Об'єднаної енергосистеми України на 2016-2025 роки. Серед ключових ідей проекту – [створення передумов для всебічної інтеграції ОЕС України до об'єднаної енергосистеми країн Європейського Енергетичного Співтовариства](#) та подолання слабких місць в роботі енергосистеми. Крім того, з метою забезпечення операційної безпеки функціонування ОЕС України Міненерговугілля оприлюднило проект Наказу ["Про затвердження Порядку складання річних та місячних прогнозних балансів електричної енергії об'єднаної енергетичної системи України"](#), відповідно до якого керівництво енергогенеруючих компаній зобов'язане затверджувати в Міністерстві та погоджувати з НКРЕКП графіки накопичення вугілля на складах ТЕС за новим графіком; щороку розробляти та надавати на затвердження Міненерговугілля графіки реконструкцій енергоблоків теплоелектростанцій на розрахунковий рік та два наступні за ним роки, а також забезпечувати виконання графіків накопичення вугілля на складах ТЕС для виробництва електричної енергії відповідно до прогнозного балансу електроенергії ОЕС України.

За результатами випадків несанкціонованого втручання в роботу облenerго, Міністерство енергетики створило робочу групу, яка працювала з 18 січня по 3 лютого, яка визначила причиною втручання вірус BlackEnergy, що розсилався за шість місяців до випадків втручання. За результатами аналізу подій, Міненерговугілля [запланувало створити групу](#) за участю представників усіх енергетичних компаній, що входять до сфери управління Міністерства, для вивчення можливостей щодо запобігання несанкціонованому втручання в роботу енергомереж. Також, Міненерговугілля затвердило Стандарт операційної безпеки функціонування об'єднаної енергетичної системи України ([Наказом № 64](#)).

Одночасно в парламенті зареєстровано законопроект [№ 3774 від 15.01.2016](#) про внесення змін до проекту Закону "Про електроенергію", згідно з яким в зимовий час заборонено відключати електроенергію соціально незахищеним верствам населення, однак енергопостачальник може обмежувати електроспоживання у разі якщо розмір неповної оплати спожитої електричної енергії перевищить 6 щомісячних розмірів оплати та законопроект [№ 3819 від 26.01.2016](#), який вносить зміни до Кримінального кодексу, посилюючи відповідальність за виготовлення чи збут пристроїв, що знижують показники лічильників електричної чи теплової енергії.

Уряд вніс до парламенту законопроект щодо використання ядерної енергії [№ 3858 від 01.02.2016](#), яким передбачається встановлення єдиних основних норм безпеки для захисту здоров'я осіб, які перебувають під професійним, медичним опроміненням, та населення проти небезпек, що виникають при іонізуючому випромінюванні.

У сфері реформи газового ринку:

Впровадження нової моделі ринку газу перейшло на рівень технічних документів та практичних засобів регулювання

5 січня НКРЕКП оприлюднила [проект постанови "Про затвердження Порядку здійснення процедури сертифікації оператора газотранспортної системи"](#). Зазначається, що документ розроблено відповідно до статей 1, 4, 24 Закону "Про ринок природного газу" та з метою адаптації законодавства України до законодавства ЄС (зокрема, Директиви 2009/73/ЄС). Проект передбачено, що зобов'язання щодо сертифікації оператора ГТС встановлюються незалежно від обраної моделі його відокремлення та відповідних схем структурного, операційного, організаційного та корпоративного управління.

Також регулятор [запланував на II квартал 2016 року](#) розробку форм звітності щодо здійснення моніторингу на ринку природного газу та інструкцій щодо їх заповнення, на виконання вимог Закону "Про ринок природного газу". Разом з тим, Міненергівугілля заявило про наміри [реагувати на факти порушень з боку облгазів](#). Зокрема, мова йде про скарги щодо недотримання соціальної норми газу в платіжках за жовтень 2015 року, а також неналежної якості газу, передусім його калорійності.

За підсумками засідання 27 січня, профільний комітет Верховної Ради рекомендував прийняти в першому читанні [законопроект № 3325 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення умов функціонування ринку природного газу"](#). Як йдеться у [висновку](#), депутати рекомендують з метою якісної підготовки законопроекту до другого читання створити робочу групу, яка опрацює пропозиції щодо особливостей передачі операторам у платне користування газорозподільних систем, власником яких є держава та положень про спецрахунки для теплогенеруючих і теплопостачальних компаній.

29 січня Кабмін затвердив нову редакцію Тимчасового положення "Про порядок проведення розрахунків за надання населенню послуг з газопостачання в умовах використання загальнобудинкового вузла обліку" ([Постанова № 46](#)). Документ приведено у відповідність до Кодексу газорозподільних систем, прийнятого у вересні 2015 року на виконання вимог нового закону про ринок газу.

22 січня Міненергівугілля створило Центральну комісію з питань розробки газових, газоконденсатних, нафтових родовищ, ліквідувавши попередній наказ про таку комісію ([Наказ № 29](#)). Різниця полягає у тому, що новий орган більше не займатиметься питаннями експлуатації підземних сховищ газу. Уваги вартий і [законопроект № 3849 "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння пошуку та видобутку нафти і газу в Україні"](#). Автор – народний депутата С.Насалик (фракція "Блоку Петра Порошенка") – пропонує зміни до закону "Про нафту і газ" та Кодексу про надра (врегулювання питань власності на видобуті вуглеводні та інші корисні копалини, отриману чи оброблену геологічну інформацію), а також до Закону "Про угоди про розподіл продукції" (можливість укладення УРП без конкурсу щодо родовищ корисних копалин із незначними запасами, спрощення процедур укладення та реалізації УРП на основі виданих раніше спецдозволів на користування нафтогазоносними надрами).

Тим часом, у січні групою народних депутатів до Верховної Ради внесено [проект постанови № 3747 "Про проведення перерахунку ціни на газ для населення"](#). Автори пропонують уряд забезпечити проведення перерахунку цін із врахуванням зниження ціни на газ власного видобутку та ціни на газ, імпортованого з Росії, а також встановлення "реальної пільгової граничної роздрібною ціни" на газ для індивідуального опалення або комплексно (опалення, приготування їжі та/або підігрів води) та збільшити норму споживання до 400 кубометрів на місяць. Також Кабміну пропонують відновити диференційовані ціни для домогосподарств у залежності від річного обсягу та видів споживання.

В рамках реформи корпоративного управління "Нафтогазу", оголошено конкурси на нові посади

19 січня Мінекономрозвитку ініціювало [відбір кандидатів на посади незалежних членів наглядової ради](#) НАК "Нафтогаз України". До підбору залучено міжнародну рекрутингову агенцію Odgers Berndtson, процес отримав фінансову підтримку ЄБРР. Кандидатів буде відбирати Комітет з призначення керівників особливо важливих для економіки підприємств, до складу якого входять 5 міністрів та 5 незалежних членів із міжнародних фінансових інституцій та бізнес-середовища. Склад наглядової ради затверджуватиме Мінекономрозвитку. До квітня 2017 року повноваження наглядової ради будуть обмеженими, зокрема, призначати правління та затверджувати фінансовий та інвестиційний плани компанії будуть загальні збори акціонерів. З квітня 2017 року ці повноваження перейдуть до наглядової ради.

За [словами міністра А.Абромавичуса](#), реформа корпоративного управління "Нафтогазу" стане лакмусовим папірцем змін у держкомпаніях. Мета цього процесу – усунути будь-який політичний вплив на діяльність великих державних підприємств. Тим часом, "Нафтогаз" також оголосив про початок відбору [кандидатів на посади керівників напрямів ризик-менеджменту та комплаєнсу](#). Як йдеться у повідомленні, це нові посади, призначення на які буде здійснювати наглядова рада "Нафтогазу" за результатами розгляду надісланих резюме. Варто зазначити, що [НАК "Нафтогаз України" звітує про позитивний фінансовий результат](#), зокрема прибуток у II півріччі 2015 року зріс у 1,6 разів – до 74,129 млрд. грн.

Становлення нової системи відносин і тарифікації у транспортуванні газу відбувається поки на внутрішньому ринку

Компанії, що планують здійснювати імпорт газу або його транспортування через територію України, повинні здійснити замовлення потужності по точках входу/виходу та здійснити попередню оплату. Зокрема, "Укртрансгаз" опублікував цілий масив інформації для замовників, включаючи перелік віртуальних точок [входу](#) та [виходу](#) ГТС, а також порядок отримання ЕІС. Як йдеться у поясненні, ця система кодування рекомендована Європейською мережею операторів газотранспортних систем (ENTSOG) і використовується з метою уніфікації та однозначної ідентифікації суб'єктів ринку газу, для забезпечення спрощення процедур зміни постачальників газу та електронного обміну даними між суб'єктами ринку. Також "Укртрансгаз" оприлюднив порядок оплати послуг замовленої потужності, зокрема [надання фінансової гарантії](#) та [укладання угод](#), який буде запроваджено з березня 2016 року відповідно до Кодексу газотранспортної системи. Також опубліковано [різноманітні форми подання номінацій та алокацій](#), диференційовані для потреб різних суб'єктів ринку.

Що стосується переговорів із "Газпромом" щодо зміни до контракту на транзит, до кінця січня ["Нафтогаз" планує обговорити нові ставки тарифів](#). При цьому, міністр В.Демчишин зауважив: якщо "Газпром" не погодиться на транзит за новими правилами, Україна [готова подати до суду](#).

У сфері реформи ринку електроенергії:

Закон про ринок електроенергії покликаний сприяти надходженню інвестицій у галузь
Презентуючи енергетичний ринок України для потенційних інвесторів під час міжнародної конференції, В.Демчишин визнав, що наразі процес інвестицій в український енергетичний ринок [гальмують недосконалість законодавства та суттєва монополізація енергоринку](#). Вирішити цю проблему покликаний закон про ринок електроенергії, який в Міненерговугіллі [закликають прийняти якнайшвидше](#). Крім того, наприкінці місяця відбулася [робоча зустріч з експертами Проектного офісу Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#), присвячена питанням підготовки вторинного законодавства відповідно до законопроекту "Про ринок

електричної енергії України". Зокрема, учасники обговорили базові механізми роботи нової моделі ринку електроенергії для подальшу підготовку на їх основі детальних правил ринку. У профільному міністерстві, тим часом, зауважують, що досі всі розглядали питання ринків, ринкового споживання, і мало хто думав про споживача. За словами директора Департаменту стратегічного планування та європейської інтеграції М.Бно-Айріяна, зараз [Міненерговугілля змінює цю парадигму](#). Зокрема, це вдається завдяки активній участі громадськості: міністерство підтримало [ініціативу DiXi Group щодо інформування населення про реформи зрозумілою мовою](#), адже успіх реформ значною мірою залежить від того, як вони сприймаються населенням.

Тим часом, на виконання Угоди про асоціацію та Договору про заснування Європейського Співтовариства в частині Директиви 2009/72/ЕС регулятор [оприлюднив проект Постанови](#), метою якою є [вдосконалення механізму впровадження стимулюючого регулювання](#) та зміна термінів подачі заяви на перегляд тарифів, що дасть можливість впровадити стимулююче регулювання з будь-якого кварталу. Крім того, НКРЕКП [оприлюднила проект регуляторного акту](#) "Про затвердження Змін до Порядку фінансування послуг з приєднання електроустановок до електричних мереж", яким, зокрема, передбачається використання електропередавальною організацією одного поточного рахунку для всіх типів приєднання.

Реформа вугільної галузі та фінансова підтримка шахтарів залишаються одним із пріоритетів влади

Всередині січня було оприлюднено оновлений перелік керівників підприємств та організацій, які належать до сфери управління Міненерговугілля: зокрема, вугледобувних підприємств. Зміна керівництва вугледобувних компаній [є продовженням політики оптимізації роботи гірничих підприємств та залучення ефективного менеджменту](#). У Міністерстві зазначають, що ефективне управління вугільним підприємствами є запорукою беззбиткової роботи та вчасної виплати зарплати гірникам. На фоні цього Постановою Кабміну [№ 26 від 20.01.2016](#) було затверджено новий склад комісії з ліквідації ВАТ "Національна акціонерна компанія "Вугілля України".

Заборгованість перед шахтарями залишається однією з ключових проблем. На початку січня на погашення заборгованості з зарплати шахтарів міністерством [було виділено 70 млн. грн.](#) Після цього [Постановою уряду №1 від 13.01.2016](#) було затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті на поповнення обігових коштів або збільшення статутних фондів вугледобувних підприємств для погашення заборгованості із заробітної плати працівникам. Виділені кошти у сумі [500 млн грн. будуть спрямовані на погашення заборгованості](#) за 2015 рік: [70 млн з них були виплачені](#) гірникам на початку місяця, [38 млн були спрямовані](#) на виплату заробітної платні шахтарям Львівщини (за листопад заборгованість із заробітної плати працівникам ДП "Львіввугілля" [становила 54%](#), що в грошовому еквіваленті дорівнює 58 млн. грн.), однак основна сума заборгованості, за словами міністра В.Демчишина, [буде виплачена шахтарям в лютому](#). Також у парламенті депутати зареєстрували законопроект [№ 3813](#), який передбачає збільшення коштів з Державного бюджету на програми, які стосуються виплати зарплати та створення безпечних умов праці шахтарям.

Наприкінці місяця міністр [зустрівся з профспілками](#) для обговорення трьох основних проблем: виплати заборгованості із заробітної плати, фінансування у 2016 році та прийняття Програми розвитку вугільної галузі і внесення відповідних змін до Державного бюджету для забезпечення її впровадження. Зокрема, Міненерговугілля [виступило з ініціативою виділення коштів з держбюджету](#) на забезпечення зарплати шахтарям державних шахт та для підтримки будівництва шахти "Нововолинська №10".

Крім того, Міненерговугілля [завершило роботу над проектом Закону України "Про ринок вугільної продукції"](#), метою якого є встановлення правил торгівлі на ринку вугільної продукції в умовах поетапного роздержавлення енергетичної галузі, створення прозорого ринку вугільної продукції з рівними умовами ведення бізнесу для усіх суб'єктів

господарювання, включаючи державні підприємства. Міністерство енергетики [провело спільне засідання](#) з парламентським Комітетом ПЕК, де була обговорена Концепція реформування вугільної галузі.

Україна планує відновити експорт електроенергії в Білорусь і Молдову

Ситуація з експортом електроенергії продовжує залишатися вкрай складною: у січні експорт здійснювався лише в одному напрямку, [на частину експортних потужностей навіть не було заявок](#). Серед позитивних моментів – збільшення кількості учасників на аукціоні з розподілення пропускної спроможності міждержавних електричних мереж на січень – всього в ньому [взяли участь чотири компанії](#). Однак, за словами міністра В.Демчишина, вже в II кварталі ситуація може змінитися, адже вже з березня держава може [відновити експорт електроенергії до Білорусі а Молдови](#).

На фоні цього, НКРЕКП [повторно оприлюднила проект Постанови](#) "Про затвердження Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії". Документом, зокрема, передбачається вдосконалення процедури формування та затвердження прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії.

У сфері державного регулювання енергетики:

Розблоковане врегулювання незалежного статусу регулятора на законодавчому рівні

27 січня законопроект № 2966 "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг" було розглянуто у Верховній Раді. За підсумками обговорення, парламент вирішив направити документ до Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки для підготовки на повторне перше читання ([Постанова № 945-VIII](#)).

У січні Мінекономрозвитку оприлюднило [проект постанови Кабміну щодо органів ліцензування](#). За НКРЕКП закріплено повноваження у ліцензуванні діяльності у сфері електроенергетики (крім постачання за нерегульованим тарифом), транспортування нафти / нафтопродуктів магістральним трубопроводом, транспортування та розподіл газу, його зберігання (в обсягах, що перевищують рівень, встановлений ліцензійними умовами), постачання газу (крім постачання за нерегульованим тарифом).

Спільно з місцевими державними адміністраціями, регулятор ліцензує компанії, що ведуть діяльність у сфері централізованого водопостачання та водовідведення (крім того, що ведеться за нерегульованим тарифом), виробництво теплової енергії, її транспортування магістральними і місцевими (розподільчими) мережами, постачання теплової енергії (крім виробництва, транспортування та постачання за нерегульованим тарифом).

У сфері відновлюваної енергетики:

Перестали діяти надзвичайні заходи на ринку електроенергії

На засіданні 20 січня [Кабінет міністрів України не продовжив режим надзвичайної ситуації в енергетиці](#), незважаючи на те, що міністр В.Демчишин вносив відповідну пропозицію. Водночас в уряді вирішили провести окрему нараду, за результатами якої обговорюватиметься питання необхідності продовження надзвичайного режиму в енергетиці.

Повноцінне виконання Нацплану під питанням

Поточні ставки "зелених" тарифів з надбавкою за дотримання рівня використання обладнання українського виробництва затверджені [постановою № 3215](#). Величина тарифів

для об'єктів вітроенергетики складає 1,64-2,87 грн за кВт-год, тоді як для СЕС зафіксована в межах 4,30-11,79 грн за кВт-год.

Тим часом експерти за підсумками 2015 року [відзначають](#) стагнацію сфери виробництва тепла з ВДЕ для населення через крос-субсидування тарифів на газ, а також низьку інвестиційну привабливість біоенергетики в ЖКГ, зважаючи на тариф "витрати+6%".

Також за підсумками 2015 року аналітики [вказують](#) на те, що Україні поки не вдається досягнути показників, закладених в Національному плані дій до 2020 року. Зокрема, в документі передбачено у 2015 році досягнення 2,4 ГВт установлених потужностей, а досягнуто лише близько 1 ГВт. Середньорічний приріст потужностей Національним планом визначається на усередненому рівні близько 0,7 ГВт, але на кінець 2015 року було введено лише 19,574 МВт. Рівень виробництва за 2015 рік згідно з документом повинен був становити майже 3 700 ГВт-год, а вироблено було близько 1 600 ГВт-год.

Україна приєднається до Статуту Міжнародного агентства з відновлюваних джерел енергії

Кабінет Міністрів ініціював [приєднання України до Статуту Міжнародного агентства з відновлюваних джерел енергії \(IRENA\)](#). Участь України в IRENA дозволить подавати заявки до Абу-дабійського фонду розвитку (ADFD) щодо отримання пільгових кредитів, а дозволить отримувати практичні поради експертів щодо покращення нормативно-правової бази у сфері відновлюваної енергетики та ефективно співпрацювати з розвинутими державами задля розвитку цієї галузі.

Держенергоефективності презентувало свої плани у сфері ВДЕ

[Держенергоефективності презентувала плани та ініціативи](#) у сфері енергоефективності та відновлюваної енергетики на 2016 рік. Вона, серед іншого, передбачає розробку проектів законів і проектів підзаконних актів законів у таких сферах: розвиток сфери виробництва рідких біологічних видів палива, стимулювання встановлення сонячних та вітрових електричних станцій на території приватних домогосподарств, упорядкування видачі технічних умов на приєднання електрогенеруючих потужностей до мереж, передачу органам місцевого самоврядування права на встановлення тарифу на виробництво теплової енергії з альтернативних видів палива.

Стосовно гармонізації законодавства у сфері відновлюваної енергетики із законодавством ЄС прогнозується: розроблення технічних вимог до виробництва і використання біопалив та біорідин із скороченням обсягів викидів парникових газів, запровадження механізму видачі гарантії походження енергії, виробленої з відновлюваних джерел, та у результаті когенерації, а також підготовка Звіту для Енергетичного Співтовариства про результати стимулювання та використання енергії, виробленої з ВДЕ.

Стимулювання виробництва та споживання тепла з альтернативних джерел енергії

28 січня, в рамках загальних зборів Біоенергетичної асоціації України, було [публічно представлено проект Закону України](#) "Про внесення змін до Закону України "Про теплопостачання" щодо передачі повноважень на встановлення тарифів на ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії з альтернативних джерел енергії".

Законопроектом, зокрема, передбачається ліцензування органами місцевого самоврядування господарської діяльності з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, що виробляється з використанням альтернативних джерел та встановлення органами місцевого самоврядування тарифів на теплову енергію, що виробляється з альтернативних джерел: для бюджетних установ на рівні 90% від діючого тарифу на тепло з газу, для населення на рівні діючого тарифу на тепло з газу для потреб населення. Також теплогенеруючій компанії надаватиметься компенсація рівній різниці в тарифах на теплову енергію, що виробляється з альтернативних джерел для потреб населення та тарифу, що виробляється з альтернативних джерел для бюджетних установ.

Як [повідомив голова НКРЕКП Д.Вовк](#), 15 січня уряд відкликав раніше прийняте рішення щодо законопроекту "Про внесення змін до деяких законів України щодо переходу до використання альтернативних видів палива та переходу суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сфері теплопостачання до стимулюючого регулювання".

У сфері навколишнього середовища:

Нові законодавчі ініціативи

У Верховній Раді України був зареєстрований законопроект "[Про ратифікацію Протоколу про реєстри викидів і перенесення забруднювачів](#)" (№ 0078 від 12.01.2016). Як йдеться у пояснювальній записці, такий реєстр дасть змогу попередити забруднення і знизити навантаження з проведення моніторингу та контрольних-наглядових заходів. Його дані використовуватимуть в оцінці ризиків для здоров'я людини і навколишнього середовища як вихідні дані для дисперсійних моделей у моделюванні викидів і наступного забруднення.

Кабінет Міністрів вніс системний [законопроект 3759 з метою удосконалення дозвільних процедур у сфері господарської діяльності](#) (узгодження із Законом "Про адміністративні послуги"). Близько 85% запропонованих змін стосуються сфери природокористування, зокрема: спеціальне водокористування, використання природних ресурсів в межах ПЗФ, екологічна експертиза, використання рослинних та тваринних ресурсів, експорт/імпорт об'єктів CITES, використання об'єктів Червоної книги, використання ГМО тощо. Значна частина запропонованих змін ніяк не носить косметичного характеру. Наприклад, щодо державної екологічної експертизи запропоновані зміни уточнюють заборону на здійснення діяльності, яка включена до переліку екологічно-небезпечної без позитивних висновків екологічної експертизи, покладають на суб'єкта цієї адмінпослуги обов'язок погоджувати документацію з іншими державними органами.

Комітет з екополітики визначив головні екологічні пріоритети на 2016 рік і пропонує прийняти законопроект "Про стратегічну екологічну оцінку" за основу

[Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи визначив п'ять головних екологічних пріоритетів:](#) Чорнобильська катастрофа, ухвалення законопроекту щодо бурштину, запровадження мораторію на вилов риби, регулювання поводження з відходами. Серед пріоритетів законотворчої діяльності Комітету є також підготовка ряду законопроектів, пов'язаних з відновленням системи екологічного контролю у відповідності до європейських норм та стандартів за промисловим виробництвом та будівництвом. Зокрема, мова йде про необхідність ухвалення законопроектів про стратегічну екологічну оцінку та оцінку впливу на довкілля.

На своєму засіданні 27 січня Комітет [розглянув і пропонує Верховній Раді проект Закону України про стратегічну екологічну оцінку \(реєстр. № 3259\)](#) за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу. Підтримуючи необхідність законодавчого врегулювання питання стратегічної екологічної оцінки, Комітет висловлює низку зауважень до законопроекту, зокрема щодо визначення терміну "замовник" та громадського обговорення.

У сфері енергоефективності:

Державні програми

В Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства очікують на [розгляд у Верховній Раді законопроекту «Про житлово-комунальні послуги» найближчим часом](#) та закликають до комплексного підходу до термомодернізації будівель з

залученням держави, комунальних підприємств, обслуговуючих компаній, а також мешканців. Положення законопроекту, за інформацією міністерства, передбачають [запровадження обов'язкового комерційного обліку](#), визначають його загальні засади, джерела фінансування та відповідальність за порушення законодавства щодо комерційного обліку тощо.

Тим часом, чиновники наголошують на [економії близько 20% - 25%](#) від вартості послуг з опалення завдяки змінам до порядку нарахування плати за послуги з централізованого опалення, які дозволяють платити лише за спожите тепло. Прем'єр-міністр А.Яценюк в свою чергу доручив [провести перерахунки сплати за теплопостачання](#) там, де послуга була надана неякісно. Він самостійно надав інструкції, що робити, якщо температура в будівлі нижча за 18 градусів – за його словами, [за кожен градус нижчої температури рахунок повинен бути зменшений на 5%](#), а якщо температура 12 градусів, то громадяни за рахунком не повинні сплачувати. З [методикою розрахунку](#) ознайомили теплокомуненерго. В Міністерстві зазначили, що платіжки з відповідним перерахунком почали надходити вже [за грудень](#).

За інформацією Держенергоефективності, з 2013 по 2015 роки Україна [скоротила споживання газу](#) на 25% або на 5,8 млрд. кубометрів. Натомість з 2014 по 2015 роки введено на 66% більше теплових потужностей на альтернативних джерелах енергії.

Держенергоефективності повідомило про продовження роботи з місцевою владою для покриття відсотків за державною програмою з енергоефективності, зокрема, [меморандум підписаний з м. Вишгород](#), де зобов'язалися передбачити на реалізацію програми відшкодування кредитів за заходи з утеплення житла 700 тис. грн.. Аналогічні програми у містах Буча, Бровари, Ірпінь, Ржищів, Славутич. Голова Держенергоефективності повідомив, що минулого року понад 13 тис. громадян скористалися місцевими програмами та отримали додаткову компенсацію на 14 млн. гривень.

Держенергоефективності просуває ідею [участі управителів багатоповерхівок та енергосервісних компаній як можливих учасників державної програми з енергоефективності](#). В той час, як представники банків заявили про готовність працювати над відповідними продуктами, експерти поставилися до ідеї більш обережно та наголосили на потребі вивчити міжнародний досвід з цього питання.

Станом на початок місяця банки загалом видали [79 545 «теплих» кредитів на суму близько 1,3 млрд. грн.](#) Станом на 01.02.2016 [видано 80120 кредитів на суму 1,287 млрд. грн.](#)

В Держенергоефективності [обіцяють цього року вдосконалити механізми](#) стимулювання громадян до втілення енергоефективних заходів. Серед іншого, чиновники діляться першими результатами програми – в результаті термомодернізації витрати на опалення в одному з ОСББ [зменшилися](#) з 15,54 грн/м² до 7,16 грн/м². З забюджетованих на 2016 рік 893,85 млн. грн. на програму, більшість ([684,78 млн. грн.](#)) планують витратити на відшкодування кредитів на придбання енергоефективного обладнання та матеріалів фізичними особами.

Енергетичний сервіс

В Держенергоефективності запропонували [залучити управителів багатоповерхівок та ЕСКО-компанії до державної програми з енергоефективності](#). Чиновники посилаються на те, що для модернізації 75 тисяч багатоповерхівок, які є в Україні, залучити тільки ОСББ мало, бо вони складають лише 20%. В агентстві обіцяють таким учасникам держпрограми вигідні умови, зокрема, що стосується термінів окупності, та повідомили, що спільно з банками готують моделі кредитів.

Також в агентстві повідомили про введення [нового коду економічної класифікації видатків бюджету](#) з 2016 року - 2276 "Оплата енергосервісу" відповідно до наказу Мінфіну від 06.11.2015 р. № 996 "Про внесення зміни до економічної класифікації видатків бюджету". Це дозволить оплачувати бюджетні зобов'язання за енергосервісним договором, а бюджетні установи зможуть формувати видуті з урахуванням витрат за укладеними енергосервісними договорами.

В Держенергоефективності в цьому році планують працювати над розробкою рекомендацій для сторін договору щодо процедури закупівель, створенням стимулів розвитку ринку енергосервісу та кредитних продуктів для ЕСКО, а також очікують [створення нового ринку ЕСКО](#) обсягом 4,4 млрд. євро, що дозволить щорічно економити 700 млн. кубометрів газу.

Облік

Віце-прем'єр Г.Зубко, заявив, що за 2015 рік було встановлено [50% будинкових лічильників тепла і газу](#), а в 2016 році планують завершити встановлення газових будинкових лічильників, а також вийти на [75-80%](#) встановлення будинкових лічильників тепла.

Голова Держенергоефективності пообіцяв, що агентство цього року зробить пріоритетом прийняття законопроекту [«Про комерційний облік у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та водовідведення, надання комунальних послуг»](#). Проектом закону [визначено](#) строки та умови запровадження комерційного обліку, джерела фінансування робіт із встановлення, обслуговування та заміни вузлів обліку, рівень відповідальності за порушення законодавства у сфері комерційного обліку. Згідно з проектом закону, джерелом фінансування робіт із встановлення, обслуговування та заміни вузлів обліку є кошти постачальника/надавача послуг з відшкодуванням через відповідний тариф. НКРЕКП, яка розробила одну з версій законопроекту, заявила, що ще в квітні минулого року встановила в якості пріоритету при розробці інвестиційних програм комерційний облік. За наведеними нею даними за 2015 рік оснащеність лічильниками збільшилася з 34% до [52%](#). Комісія збереже цей пріоритет на 2016 рік.

Мінрегіон тим часом надав роз'яснення щодо [встановлення, обслуговування та перевірки будинкових, а також квартирних лічильників тепла](#). Міністерство надало [дані станом на 1 грудня 2015 року](#), за якими рівень оснащеності лічильниками теплової енергії становив 46% (38 511 будинків), холодної води – 28,8% (41 624 будинки), гарячої води – 16% (6 260 будинків).

Профільний фонд з енергоефективності

Мінрегіон представив [фінансову модель Фонду енергоефективності](#). За задумом, наповнення має відбуватися з боку держави (на цей рік передбачено 800 млн. грн.), а також з боку міжнародних фінансових донорів, з якими є попередні домовленості. В Міністерстві хочуть законодавчо оформити модель фонду та передбачити інструменти для захисту інвестицій та можливого повернення коштів. Крім того, обіцяють, що економія енергоресурсів досягне 45%. Також чиновники оцінюють ринок енергоефективності України в 40 млрд. доларів, а річний обсяг інвестицій у нього – в 1,5 млрд. доларів. У відомстві обіцяють, що національний фонд [відрізнятиметься](#) від державної програми енергоефективності акцентом на комплексну модернізацію на основі енергоаудиту, буде забезпечений вибірковий контроль виконання проектів, комплексна оцінка результатів. Потребу фонду в інвестиціях оцінюють в [1 трлн. грн.](#) або [понад 40 млрд. євро](#).

Чиновники [зазначають](#), що втрати в системі центрального теплопостачання «кошують» 2,4 млрд. кубометрів газу, втрати в будинках – ще 9 млрд. кубометрів. Таким чином, з загального постачання 18,6 млрд. кубометрів на потреби населення ефективно використовують лише 7,2 млрд. кубометрів.

Можливості для фінансування

Під час зустрічей з представниками виконавців проектів USAID [Держенергоефективності](#) та [Мінрегіон](#) наголошували на позитивному досвіді співпраці, а також на планах на поточний рік щодо розробки механізмів додаткового стимулювання субсидіантів до підвищення енергоефективності, створення національної бази даних будівель, у яких можуть бути реалізовані енергоефективні заходи, тощо.

Місто Тернопіль долучилося до проекту ["Підвищення енергоефективності в секторі централізованого теплопостачання України"](#) – буде проведена реконструкція котельень,

побудовані когенераційні станції, встановлені індивідуальні теплові пункти, тощо. Проект впроваджується за рахунок коштів позики Міжнародного банку реконструкції та розвитку. Загальна вартість робіт є восьми містах України, що будуть профінансовані в рамках Проекту складе понад 300 млн. дол.

Інформування

В умовах численних спекуляцій, Держенергоефективності офіційно [запевнило, що зменшене споживання комунальних послуг не вплине на розмір субсидії на наступний опалювальний період](#), а голова агентства С.Савчук окремо наголосив на безпідставності чуток про те, що в разі невикористання всього обсягу газу (чи іншої послуги) доведеться повертати субсидію у кінці опалювального сезону.

Тим часом, проект USAID опублікував навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування ["Енергоефективність у муніципальному секторі"](#), що розглядає принципи, методи, етапи та шляхи фінансування реалізації проектів термомодернізації об'єктів житлового та соціального призначення за участю органів місцевого самоврядування, а також порядок оцінки їх ефективності.

Маркування енергоспоживчих продуктів

В Держенергоефективності [планують](#) цього року розробку та затвердження технічних регламентів енергетичного маркування телевізорів, побутових барабанних сушильних машин, побутових духових шаф та кухонних витяжок, кондиціонерів повітря та пилососів.

Енергетична ефективність будівель

В Держенергоефективності [оцінюють](#) потенціал ринку енергоефективності в аспекті житлового фонду в 35 млрд. євро, бюджетної сфери – 4,4 млрд. євро. Забезпечення енергоефективності будівель зазначено серед [пріоритетів](#) нормативно-правової діяльності Держенергоефективності на 2016 рік.

У сфері нафти і нафтопродуктів:

Триває врегулювання ситуації в "Укрнафті" та щодо зберігання технологічної нафти

За даними "Нафтогазу", заборгованість ПАТ "Укрнафта" перед державним бюджетом станом на 1 січня 2016 року [становила](#) 10,4 млрд. гривень. На цьому тлі прем'єр-міністр А.Яценюк [доручив](#) опрацювати питання дебіторської заборгованості компанії, водночас Держгеонадра 26 січня [призупинила](#) дію трьох спецдозволів на користування надрами, наданих ПАТ "Укрнафта" у Дніпропетровській та Чернівецькій областях.

5 січня "Укртранснафта" [повідомила](#), що звернулася до Міненерговугілля та "Нафтогазу" із пропозицією створити робочу групу для повернення технологічної нафти викачаної з нафтопроводів у 2014 році. До складу групи передбачено залучити представників "Нафтогазу", Міненерговугілля, Мінекономіки, правоохоронні органи та представників компаній, на зберіганні яких знаходиться нафта: ПАТ "Укртатнафта", ПАТ "Нафтохімік прикарпаття" та "НПК "Галичина".

Трохи згодом, 16 січня "Укртранснафта" [звернулася](#) до ПАТ "Укртатнафта" з проханням негайно повернути у власність викачану технологічну нафту без додаткових вимог (у формі орендної плати за незаконно укладені договором), а також провести переговори щодо підписання нового договору на зберігання технологічної нафти.

У сфері статистики:

19 січня Держстатом затверджено Методологічні положення вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності ([Наказ № 9](#)). Проте, документ є рамковим і не деталізує питання обстеження рівнів енергоспоживання на рівні домогосподарств.

За даними звіту про [стан виконання плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку "Україна-2020" у 2015 році](#), минулоріч Держстат ініціював розширення проекту "Розвиток системи державної статистики для моніторингу соціально-економічних перетворень" (70,8 млн. дол.).

У сфері конкуренції:

За допомоги європейських консультантів триває розробка системи контролю державної допомоги

Наприкінці 2015 року АМКУ [прозвітував про виконання Порядку денного Асоціації Україна-ЄС за розділом "Конкуренція"](#), у тому числі виконання зобов'язань за Договором про заснування Енергетичного Співтовариства в частині створення системи контролю і моніторингу за державною допомогою в сфері енергетики. На сайті АМКУ з'явився новий [розділ "Державна допомога суб'єктам господарювання"](#), де у т.ч. розміщені напрацювання проекту ЄС "Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС". Також, у січні делегація АМКУ участь у [навчально-інформаційній поїздки](#) з вивчення досвіду країн у сфері європейської інтеграції, за підтримки Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ). Керівництво органу представило проміжні підсумки реформування в ході [спеціального заходу в Брюсселі](#), організованому юридичними фірмами.

На початку лютого АМКУ оприлюднив [проект розпорядження "Про затвердження Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги"](#). Документ визначає механізм подання до та оформлення повідомлень про нову державну допомогу, внесення змін до умов чинної державної допомоги, а також терміни і порядок розгляду цих повідомлень.

25 січня у Відні відбулась [робоча зустріч між делегацією АМКУ, Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та австрійським конкурентним відомством](#). Учасники зустрічі дискутували про європейський досвід у сферах електроенергетики та газу, наголошували на можливості провести навчання щодо моделювання розслідування в енергетичному секторі та вивченні ключових елементів таких досліджень спільно з Єврокомісією та країнами ЄС.

27 січня у Брюсселі відбулися робочі зустрічі керівництва АМКУ з представниками Єврокомісії, у т.ч. Генерального директорату з енергетики. Предметом розмови були питання конкуренції у сферах електроенергетики та газу. Також, за словами державного уповноваженого М.Ніжнік, сьогодні триває робота над підготовкою технічного завдання до проекту CIB (Comprehensive Institution Building), який спрямований на розбудову системи моніторингу та контролю надання державної допомоги суб'єктам господарювання.

26 січня Верховна Рада [прийняла в цілому законопроект № 2168а](#) "Про внесення змін до Закону України "Про захист економічної конкуренції" (щодо підвищення ефективності системи контролю за економічними концентраціями)". Відтепер, перед поглинанням АМКУ перевірятиме тільки великі концентрації між компаніями з річним оборотом понад 150 млн євро. Як йдеться у повідомленні, документ відповідає зобов'язанням за Угодою про асоціацію з ЄС, умовам Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та ЄС щодо отримання макрофінансової допомоги, а також рекомендаціям ЮНКТАД та ОЕСР. Натомість [законопроект № 2431](#) щодо визначення розміру штрафів за порушення законодавства про захист економічної конкуренції було [направлено на доопрацювання](#) та внесення на повторне друге читання.

Антимонопольний комітет активно взявся за дотримання правил конкуренції на енергетичних ринках

21 січня 2016 року в АМКУ відбулось обговорення питань [дотримання законодавства про захист економічної конкуренції на ринках бензинів та дизельного пального](#). Зокрема, учасники шукали пояснень, чому цінова політика операторів ринку не в повній мірі корелюється зі змінами факторів, що впливають на ціноутворення. Представниця АМКУ розповіла про фактори, що можуть свідчити про наявність свідомого паралелізму (мовчазної згоди) між учасниками ринків, і це стало предметом [відповідної справи](#).

Водночас, спроби вирішити це питання були й на вищому політичному рівні. 22 січня під головуванням прем'єр-міністра А.Яценюка відбулася [нарада з питань ціноутворення](#) на ринку нафтопродуктів та якості нафтопродуктів. За підсумками зустрічі доручено провести перевірку роботи учасників ринку щодо певних зловживань та порушень законодавства. Міністр В.Демчишин заявив, що споживачі повинні [відчутти зниження вартості нафти на світових ринках](#) та запевнив, що роздрібні ціни можуть знизитися [протягом двох тижнів](#).

Також АМКУ [порушено справу проти "Укртатнафти"](#) за подання інформації в неповному обсязі (в рамках розслідування антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів аукціонів з продажу нафти сирової та газового конденсату).

Резонансним стало [рішення АМКУ 22 січня, яким оштрафовано "Газпром"](#). Зокрема, зібраними доказами встановлено, що "Газпром" займає монопольне становище на ринку послуги з транзиту газу територією України. За повідомленням, порушення полягало у тому, що "Газпром" як покупець не вживав заходів щодо забезпечення отримання послуги на обґрунтованих умовах, що робило неможливою конкуренцію та ущемлення інтересів "Нафтогазу". За вчинене порушення, яке має бути виправлене протягом двох місяців, на "Газпром" накладено штраф у розмірі 85,965 млрд . грн.

У сфері соціальної політики:

Створення стимулів для раціонального використання енергоресурсів залишається пріоритетом у роботі влади

Зокрема, оснащеність загальнобудинковими приладами обліку по Україні [має позитивну динаміку](#). Станом на 1 грудня, 46% будинків оснащені лічильниками теплової енергії; майже 29% – приладами обліку холодної води; 16% – гарячої води. При цьому в Мінрегіоні нагадали, що загальнобудинкові теплові лічильники повинні встановлювати спеціалізовані організації [з подальшою передачею на комерційний облік](#) і обслуговування теплопостачальним організаціям, а витрати на повірку та обслуговування загальнобудинкових лічильників централізованого опалення і постачання гарячої води [мають бути враховані в тарифах на воду та тепло](#). У Мінрегіоні зазначили, що моніторинг ситуації з опаленням та водопостачанням [відбувається цілодобово](#).

Крім того, протягом опалювального сезону українці матимуть змогу [заощаджувати приблизно 25% вартості послуг централізованого опалення](#), адже відтепер нарахування щомісячної плати за використання централізованого опалення повинно враховувати зміни температурного режиму (зміни в Постанові КМУ №630 від 25.07.2005). Такий механізм нарахування тарифу [дозволить уникнути переплат за спожите тепло](#) наприкінці кожного місяця.

Такі заходи, на думку влади, мають покращити якість роботи всіх систем житлово-комунального сектору та сприяти економічному споживанню енергоресурсів. При цьому голова Держенергоефективності С.Савчук наголосив на тому, що зменшене споживання комунальних послуг жодним чином [не вплине на розмір субсидії](#) на наступний опалювальний період, оскільки вона розраховується виключно на основі соціальних норм споживання (визначена Постановою Кабінету Міністрів України [№ 409 від 06.08.2014](#) "Про

встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування").

Однак, варто зазначити, що система субсидування піддається доволі різкій критиці: за словами експертів, вона [не спонукає людей до заощадження енергоресурсів](#) і взагалі [перетворилася на приховану схему підтримки "Нафтогазу"](#), що суттєво шкодить бюджету України. Більше того, в неї продовжують вкладатися значно більші кошти, ніж в заходи з енергоефективності, котрі дійсно сприяють заощадливому використанню енергетичних ресурсів.

Держенергоефективності, тим часом, презентувало [напрацювання щодо нових механізмів з утеплення багатоповерхівок](#) за рахунок залучення управителів багатоповерхівок та ЕСКО-компаній до державної програми з енергоефективності. Для зменшення окупності таких проектів планується погашати спільно із муніципалітетами частину тіла кредиту та відсоткової ставки. Як результат, збільшиться комерційна вартість житла, а строк експлуатації будівлі подовжиться до 20 років.

Тим часом, 3 лютого Верховна Рада [у першому читанні ухвалила](#) законопроект [№ 1581-д](#) "Про житлово-комунальні послуги". За нього проголосували 242 депутати. Документ, зокрема, передбачає надання можливості мешканцям як співвласникам багатоквартирних будинків самостійно визначати вартість послуг із утримання будинків та прибудинкових територій, а також припинення державного регулювання цін у цій галузі.